

MUSIKHÖGSKOLAN I MALMÖ
Lunds universitet

INFO 1
2008/2009
september/oktober

**Att bo på andra sidan Öresund:
Anders Danman pendlar åt motsatt håll**

MUSIKHÖGSKOLANS INFO

utges av

Musikhögskolan i Malmö
Besöksadress: Ystadvägen 25
Postadress: Box 8203
S-200 41 Malmö.

Tel: 040-32 54 50
Fax: 040-32 54 60
E-mail: info@mhm.lu.se
Hemsida: www.mhm.lu.se

Ansvarig utgivare: Prefekten
Redaktörer: Ove Torstensson

Upplaga: 1 250 ex.

Tryckeri: Media-Tryck, Lunds universitet

ISSN 1104 - 2109

Omslag: Anders Danman
Foto: Leif Johansson

Ändringar i matrikeln.....	2
Noterat.....	3
Malmötonsättare i festivalfokus.....	4-6
Med rätt killar flyttas bibliotek utan problem.....	7
En tid full av förväntan!.....	8
Att bo på andra sidan Öresund: Anders Danman pendlar åt motsatt håll.....	9-12
Pianistens frihet och kompositörens text.....	13-15
Nordiska Pianotävlingen i Malmö 26-31 oktober.....	16-17
Studentkåren.....	18
Musikens möjligheter.....	19
Stipendiater vid Musikhögskolan i Malmö lå 2007/2008.....	20

===== ÄNDRINGAR I MATRIKELN =====

STUDERANDE

Karin Andersson, MU4 violoncell
Spångatan 31 B
211 53 Malmö

Jonas Eklund, MU2 Jazz trombone
Lundavägen 8
212 18 Malmö

Carolina Tholander (f d Jönsson), MU4 sång med inriktn.
musikdramatik
Björkliden 16
256 56 Helsingborg
Tel: 042-282914
Mobil: 0736-843295
E-post: sangfagel@hotmail.com

Jenny Olsson, MU5 valthorn
Osbygatan 3
214 43 Malmö

Johan Tiger, MU4 valthorn
Bergsg. 37 B
214 22 Malmö
Mobil: 070-6740759
johan.tiger.074@student.lu.se

Andreas Wettfors, MU3 slagverk
Spångatan 31 B
211 53 Malmö

Stresshanteringskurs för studenter på musikhögskolan

Sjukgymnast Ing-Mari Olsson och studentläkare Karin Engquist erbjuder en kurs HT -08 med 3 träffar onsdagar kl. 15-17 från den 5/11.

Lokal meddelas senare.

OBS! Annonsering på anslagstavlan och därefter anmälan per telefon till sjukgymnast Ing-Mari Olsson.

Karin Engquist, läkare
Artist- och Musikerhälsan
Ö. Rönneholmsv. 9 B
21147 Malmö
Tel. +46 0708670647
www.artist-musikerhalsan.se

ROLF MARTINSSON I FOKUS I KUNGL. FILHARMONIKERNAS TONSÄTTARFESTIVAL

I november 2008 sätts Rolf Martinsson tillsammans med Kimmo Hakola i stort fokus under Kungliga Filharmonikernas tonsättarfestival. Över 20 av Martinssons verk kommer att framföras av Kungliga Filharmonikerna/Sakari Oramo, Norrköpings Symfoniorkester/Thomas Søndergård, Gävle Symfoniorkester/Eva Ollikainen, SNYKO/Kimmo Hakola, Duo Gelland, Avanti! och solister som Håkan Hardenberger, Christian Lindberg, Mats Lidström, Magnus Båge, Jan Stigmer, Anders Kilström, Jacques Werup samt musiker ur KFO. Verken speglar i stort sett Martinssons hela orkesterproduktion med framföranden av de fem stora solokonserterna för trumpet, trombon, flöjt, cello och violin, dessutom orkesterverken Dreams och Open Mind, stråkorkesterverken A. S. in Memoriam, Kalliope och String Moments, concertinot Dawning Landscapes samt Vid tidens slut. Även en del av Martinssons kammarmusik kommer att framföras, verk som Coloured Flames, Symbiosis, Exposé, Whiz, Duo, Leo, Libra och Gemini.

Inledningskonserten innehåller uruppförandet av KFOs beställningsverk Concerto for Orchestra bl.a. tillsammans med Christian Lindberg i trombonkonserten Fairlight. Håkan Hardenberger avslutar festivalen med trumpetkonserten Bridge tillsammans med det flitigt framförda Open Mind. Tidigare tonsättare i festivalen inkluderar bl.a. Lutoslawski, Lidholm, Pärt, Penderecki, Gubaidulina, Salonen, John Adams och förra året Tan Dun.

KRISTINA RÖRSTRÖM

Läs även Kristinas intervju med Rolf Martinsson på s. 4–6.

Donationer till Musikhögskolan

Två olika personer har i sina testamenten donerat medel till välförtjänta och begåvade studenter vid Musikhögskolan i Malmö. Dontationsenheten vid Lunds universitet handlägger dessa ärenden.

Konstnärlig forskarutbildning i musik

I höst disputerar **Stefan Östersjö** och **Henrik Frisk**, som första doktoranderna inom musikområdet. Närmare information om plats och dag kommer längre fram. Tidigare har tre personer inom Konsthögskolan och en person från Teaterhögskolan disputerat. Stefan och Henrik blir således nummer fem och sex i Konstnärliga Fakultetens i Malmö skriftserie.

PÅ NYTT JOBB

Tommy Lindskog har anställts som utbildningsledare 100% på musiklärarutbildningens kansli för perioden 1 juli 2008 – 30 juni 2011, med ansvar för klasslärarutbildningen i musik.

Ann-Charlotte Carlén, som förutom sitt arbete som utbild-

ningsledare för IE-utbildningen 75% (tidigare G/GA-utbildn.) vid musiklärarutbildningens kansli även arbetar 25% som föreståndare för Körcentrum syd för perioden 2008-03-13 – 2011-12-31.

Mats Svensson, har anställts som VFU-ledare 50% för G/GA-utbildningen samt 25% för andra arbetsuppgifter inom musiklärarutbildningen. Mats har tidigare varit projektansvarig bitr. utbildningsledare under våren 2008 vid musiklärarutbildningens kansli.

Anna-Carin Fogelqvist vik. konsertproducent 50% ht -08.

Martin Hedén, universitetsadjunkt 50% i mediateknik

Daniel Hjorth, universitetsadjunkt 50% i musikteori

Nyanställda timplärare

Johan Bergström, afro-cubanskt slagverk

Catarina Blixt, kommunikativ beredskap

Peter Bryngelsson, filmmusik

Markus Elg, trummor

Anna-Carin Fogelqvist, marknadsföring

Alexander Ibéer, violoncell-improvisation

Lynx Jakobsson, rytmik, rörelseträning

Tomas Jimeno Rodriguez, afro-cubanskt slagverk

Elena Jordan, instudering

Christophe Liabäck, klarinettmetodik

Christel Nilsson

Judith-Maria Olofsson, violoncell

Andreas Rudenå, folkmusikensemble

Andreas Sundén, klarinett

Samuli Örnströmer, brassensemble

BEFORDRINGAR

Björn Roslund, universitetslektor i musikteori

Ann-Krestin Vernersson, professor i rytmik

Birgitta Vallgård, professor i scenframställning

Information från biblioteket

Den 19 maj flyttade biblioteket till nya lokaler och finns nu i T-huset. Ni kommer att få ett mycket större, luftigare och finare bibliotek med fler läsplatser och datorer. Den 1 september öppnade biblioteket och öppettiderna är desamma som tidigare:

Måndag	08.30–16.00
Tisdag-Onsdag	10.00–16.00
Torsdag	10.00–18.00
Fredag	10.00–15.00

Varje tisdag kl. 16.00 har vi under detta läsår visning av biblioteket.

Den 25 och 26 september är biblioteket helt stängt, eftersom personalen är på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg.

Ni är mycket välkomna till ert nya bibliotek!

BRITT CHRISTER ELISABETH

Malmötonsättare i festivalfokus

Text: Kristina Rörström

I höst är tonsättaren och kompositionsprofessorn vid Musikhögskolan i Malmö, Rolf Martinsson, i fokus på Kungliga Filharmonikernas internationella tonsättarfestival i Stockholm.

Strax före sommaren släpptes nyheten om att Rolf Martinsson tillsammans med finske Kimmo Hakola är huvudperson på Stockholms internationella tonsättarfestival, som med femton år på nacken vunnit internationell räckvidd och renommé. Festivalen har hyst många stora namn.

– Förra året var det den kinesiske tonsättaren Tan Dun, som också skrev inledningsmusiken till OS 2008, och året före var det John Adams, en av vår tids mest spelade nu levande tonsättare. Hans Werner Henze, Witold Lutoslawski och Arvo Pärt är andra tonsättare som varit i fokus.

– Det är hedrande och väldigt inspirerande, säger Rolf Martinsson, när INFO pratar med honom på telefon kort efter att hans roll i årets festival blivit offentlig.

Han låter glad – men inte förvånad eftersom han redan för länge sedan fick veta nyheten för att kunna planera och skriva det orkesterverk som ska uruppföras under invigningskonserten.

Den sjätte november är det dags. Utnämmandet är en milstolpe för tonsättaren Martinsson.

– Det är fantastiskt att få så många som 20 av sina verk framförda inom ramen för 14 dagar, säger han.

I mitten av 1990-talet beställde Malmö SymfoniOrkester ett orkesterverk av Martinsson. Beställningen resulterade

i verket *Dreams*. Med det som inräknat uppvaktade han Musikhögskolan i Malmö trumpetprofessor Håkan Hardenberger med en förfrågan om samarbete. Trumpetkonserten *Bridge* låg klar 1998. Uruppförandet med Göteborgs-symfonikerna under Neeme Järvi blev en stor succé och Hardenbergers flitiga framföranden av verket världen över ledde snart till Martinssons internationella genombrott.

– Tack vare Håkans fantastiska lansering av min trumpetkonsert har jag de senaste åren kunnat bygga upp ett nätverk av internationella kontakter med dirigenter, solister och konsertinstitutioner.

Martinsson beskriver hur detta i sin tur gett honom träning i att möta orkestrar och dirigenter, att tala om sitt verk inför orkestern, att vara ett optimalt stöd vid repetitioner och att ta vara på musikernas synpunkter om hur man bäst noterar musiken för de olika instrumenten.

Hardenberger har gjort omkring 50 framföranden av konserten, förutom i Sverige också i Tyskland, England, Skottland, USA, Spanien, Finland, Norge och Sydkorea, och Martinsson har efter hand fått fler internationella beställningar av verk som tagits upp av allt fler orkestrar och dirigenter.

Rolf Martinsson lägger mycket energi på att också ge sina studenter möjlighet till kontakter utanför Musikhögskolan. Yrkeslivet har även en administrativ sida och utbildningen får inte bara bli regional. Som lärare ordnar han projekt och utbyten och har också varit gästprofessor vid Royal College of Music i London och vid Universität fur Musik und darstellende Kunst i Wien, där hans trombonkonsert *Fairlight* framfördes

av Christian Lindberg och Radio Sinfonieorchester Wien i anrika Musikverein. Studenterna bjöds in till en verkgenomgang och fick möjlighet att följa instuderingsarbetet.

– Det är viktigt att studenterna utöver att få djupa ämneskunskaper och musikaliska erfarenheter också får kännedom om och kan tolka de föränderliga krafter, tendenser och spelregler som finns både i svenskt och internationellt musikliv. Det kan vara avgörande viktigt för att kunna skapa sitt utrymme i hård konkurrens.

En av de viktiga tankarna med kompositionsprojekten i utbildningen är just att stärka studenterna inför yrkesrollen.

– Musikerstudenter på musikhögskolan musicerar och praktiserar genom orkester- och kammarmusikspel. Kompositionsstudenterna däremot är beroende av musiker för att musiken skall ljuda och därigenom ge upphovsmännen den så viktiga klingande och instrumenttekniska återkopplingen, något som man aldrig till fullo kan läsa sig till. Vikten av projektsamarbeten kan därför inte nog poangteras: att få kontakter, kunna återkomma till samarbeten, få sin musik framförd offentligt och ha ett ben i det professionella yrkeslivet, ar alla positiva effekter av dessa projekt. En tonsättare måste kunna sitt verk, kunna uttrycka sig om sitt verk, kommunicera med musikerna och ge konkreta svar (inte sällan på engelska) i en repetitionssituation. Man kan förbereda sig till viss del men mötet ar oforuvsagbart och man lär sig inte att handskas med de olika situationerna med mindre än att man utsätter sig för dem gång på gång.

År 2006 blev Rolf Martinsson professor vid Musikhögskolan i Malmö.

Varför just här?

– Jag känner mig väldigt hemma här. Jag kom till Malmö 1975 och studerade på musiklektörutbildningen i fyra år, säger han och berättar vidare om fyra års musikteoristudier följda av fyra års kompositionsstudier, anställning som timlärare i satslära redan 1979, därefter en halvtidstjänst och i slutet av åttiotalet en heltidstjänst.

– Skolan känns hanterligt stor och präglas av stor värme och kreativitet säger Rolf Martinsson.

– Samarbetet med kollegorna har betytt oerhört mycket för mitt kompositionsarbete, inte minst inom kammarmusiken: Hans Pålsson, Mats Rondin, Anders Ljungar-Chapelon, Hans Hellsten, Anders Åberg, Marianne Jacobs, Jan Lundgren, Gunnar Spjuth, Olle Sjöberg, Hege Waldeland, Michail Wesolowski, Inga-Britt Niemand, Henrik Halén... Listan kan göras lång.

Martinsson kommer från Boalt, en by utanför Osby där skuggan från granskogen antyder att nordöstra Skåne gränsar till mörkaste Småland. Ett aktivt och lokalt musikliv med egen amatör-orkester inspirerade tonåringen Martinsson. Parallellt med gymnasiestudier i Älmhult tog han lektioner i sång, flöjt, piano och musikteori samt sjöng i och ackompanjerade kyrkokören. Stimulerande och lärorikt:

– Jag fick fint stöd från första början, säger han, och berättar om året efter gymnasiet då han avsatte all tid för självstudier för att förbereda sig för antagningsproven på Musikhögskolan i Malmö.

Resan till ”storstaden” Malmö ägde alltså rum för över trettio år sedan och resten – skulle man lite flott kunna skriva – är historia. Men så enkelt är det inte. Det var många år däremellan som Rolf Martinsson framför allt jobbade som lärare. Karriären tog en annan fart efter tio år av sökande och skrivande.

– Fram till 1995 sökte jag en egen röst i komponerandet, ett språk som var på mina villkor helt och hållet. Jag arbetade hårt, som alla tonsättare och artister, för att skapa mitt eget uttryck i musiken.

Det är många nålsögon man som tonsättare måste ta sig igenom för att ha en bra plattform för kommunikation med musiker och publik.

– Och någon, påpekar Rolf Martinsson lite senare, måste i ett visst skede våga lita på att du kan göra något bra. Gunilla von Bahr beställde *Dreams* 1993 till MSO och Hardenberger sa ja till samarbetet med *Bridge* 1996. Den energi jag fick genom dessa förtroenden blev en viktig del av de båda verkens inneboende kraft.

– Något liknande upplevde jag när jag fick börja undervisa på Musikhögskolan i Malmö. Det är därför ingen tillfällighet att musikhögskolan och symfoniorkestern är två viktiga plattformar. Jag har varit Composer in Residence i Malmö Symfoniorkester i flera år och parallellt dess konstnärlige rådgivare för nutida musik.

Hur lång tid tar det då att skriva ett orkesterverk?

– Har jag ett år på mig så är det i regel gott om tid för ett verk under halvtimmen, men har jag ett halvår blir tidsplaneringen plötsligt mycket viktig så att jag inte blir efter. Jag behöver lång inskrivningstid, jag skissar mycket och har många olika idéer och vill vänta med att befästa hur det skall vara, för att i det längsta behålla upplevelsen av att allt fortfarande är möjligt. När väl det slutliga komponerandet tar fart, är det som att välta prydligt uppställda dominobrickor som lydigt trillar på varandra tills den sista fallit, och verket ligger klart.

När han komponerar till text, som i de kommande orkestersångerna till Anne Sofie von Otter, blir en stor del av arbetet att hitta texter som känns sångbara och som har ord och valörer som eggat fantasin.

– Jag minns en ganska lång text som inledningsvis verkade mycket lovande och jag läste inspirerad vidare tills jag i sista versen stötte på ordet ”kastull”, sen

Foto: Anders Åberg

Håkan Hardenbergers uruppförande av Martinssons trumpetkonsert blev startskottet för tonsättarens internationella karriär. Martinsson samarbetar med dirigenter som Neeme Järvi, Manfred Honeck och Alan Gilbert. Bland de svenska dirigenterna har han nära samarbete med Mats Rondin, som dirigerat och spelat in flera av hans verk.

var det kört med den. Jag kan bli inspirerad av att lyssna på annan musik. Inte för nära in på komponerandet, men i perioder går jag gärna på konserter för att vidmakthålla ögonblickskänslan.

Martinsson uppmuntrar sina studenter till konsertbesök. Att lyssna på inspelningar är väl bra, men man saknar liveupplevelsen, akustiken, adrenalinet i salen, stundens tolkning och det direkta ljudet, fritt från filtrering genom teknisk överföringsapparat.

– Det som sker i ögonblicket har en nerv och ett unikt värde som inte kan ersättas.

Skrivande, en internationell karriär med många resor, undervisning och ett aktivt engagemang i nätverk, konferenser, musikhögskolans nya webbplats och trycksaker. Därtill en Martinsson som alltid ser lugn ut och är trevlig.

Hur gör du?

– Jag jobbar för mycket. Men det är svårt att hålla tillbaka visionerna och engagemanget för arbetet på musikhögskolan till exempel. Det är ett kreativt och stimulerande jobb och jag har ett fint stöd både från ledning, kollegor och studenter. Ibland är läraren mer aktiv, ibland tonsättaren.

– Båda verksamheterna måste planeras, helst ett par år framåt, så att det inte stockar sig. Och jag reser gärna till framföranden på platser jag inte varit tidigare, eller till en orkester jag inte mött, eller till en dirigent jag vill träffa och diskutera min musik med. Det är viktigt att bryta det dagliga arbetet

med sådana injektioner.

Alla som samarbetat med Rolf Martinsson vet att han är en oerhört strukturerad person.

– Det är både bra och dåligt. Jag får mycket gjort och håller deadlines, men samtidigt finns det en risk för att jag tar på mig för mycket jobb. Det blir allt viktigare att planera in vila också!

Läs mer på: www.rolfmartinsson.com

Läs mer om tonsättarfestivalen: <http://www.konserthuset.se/default.aspx?menuid=13>

Ett urval av framföranden:

2008

2008-09-03

Open Mind

Sveriges Radios Symfoniorkester / Vasily Petrenko
SR P2, från Vara Konserthus

2008-09-18

Variations for Orchestra

Malmö SymfoniOrkester / Vassily Sinaisky
Malmö Konserthus

2008-11-06...15

Stockholm International Composer Festival

Kungliga Filharmonikerna / Sakari Oramo
Norrköpings Symfoniorkester / Thomas Søndergård
Gävle Symfoniorkester / Eva Ollikainen
Håkan Hardenberger, Christian Lindberg
Stockholms Konserthus

2009

2009-01-15

A. S. in Memoriam

Västerås Sinfonietta / Mats Rondin
Västerås Konserthus

2009-01-17

A. S. in Memoriam

Västerås Sinfonietta / Mats Rondin
Nybrokajen 11, Stockholm

2009-03-12

Orchestral Songs (Emily Dickinson)

Uruppförande

Anne Sofie von Otter / Malmö SymfoniOrkester / Vassily Sinaisky
Nya Radiohuset, Köpenhamn

2009-03-13

Orchestral Songs (Emily Dickinson)

Sverigepremiär

Anne Sofie von Otter / Malmö SymfoniOrkester / Vassily Si-

naisky

Malmö Konserthus

2009-03-15

Orchestral Songs (Emily Dickinson)

UK Premiere

Anne Sofie von Otter / Malmö SymfoniOrkester / Vassily Sinaisky
Bridgewater Hall, Manchester/UK

2009-03-18

Bridge - Trumpet Concerto

Håkan Hardenberger / Bamberger Symphoniker / Andris Nelsons

Joseph-Keilberth-Saal, Bamberg/Tyskland

2009-03-19

Bridge - Trumpet Concerto

Håkan Hardenberger / Bamberger Symphoniker / Andris Nelsons

Stadthalle, Bayreuth/Tyskland

2009-03-20

Bridge - Trumpet Concerto

Håkan Hardenberger / Bamberger Symphoniker / Andris Nelsons

Theater der Stadt Schweinfurth/Tyskland

2009-04-02

Violin Concerto

Jan Stigmer / Symfoniorkestern vid Norrlandsoperan / Andrea Quinn

Norrlandsoperan, Umeå

2009-05-14

A. S. in Memoriam

Norska Radions Symfoniorkester / Mats Rondin

Norges Musikhögskola, Oslo
Europasändning (EBU)

2009-10-09

Bridge - Trumpet Concerto

Koreansk premiär

Håkan Hardenberger / Seoul Philharmonic Orchestra / Mikko Frank

Seoul/Korea

Med rätt killar flyttas bibliotek utan problem

Redan några dagar efter att första flyttlasset gått tycker Musikhögskolans tre bibliotekarier att det känns jätteskönt att vara på plats i nya biblioteket. Här kan verksamheten växa – och det finns massvis med utrymme för studenterna.

Några äpplen och en bukett röda rosor på disken för tankarna till det kunskaps- och idéliv som snart ska frodas här. Det nya biblioteket är stort, luftigt och ljus. Innergården utanför de gamla lokalerna var också jättefin – och den förtjusande andfamiljen som slagit läger där lär inte flytta med – men det här blir bättre, säger bibliotekschef Britt Roslund.

– Rosorna är från Peter Berry (områdesbibliotekarie för den konstnärliga fakulteten), jättefina, kommenterar hon som i sin ägo nuförtiden har en ordentlig dokumentation av den stora biblioteksflytten 2008.

Torsdag förmiddag i maj. I måndags började flyttlasset gå, och bibliotekarie Elisabeth Hansson beskriver det som en smått otrolig känsla att de faktiskt är här nu. Besökaren möts av oväntat lite kaos i det stängda biblioteket.

–Alltsomska vara här uppe har kommit på plats, nu återstår mycket detaljarbete, säger hon.

Än saknas väggbonaden och kanske en reproduktion av gamla bibliotekets vackra tavlan av Bruno Liljefors. Originalet får stanna i det som ska bli en ny konsertsal.

Från studenterna har två reaktioner hörts. De blir imponerade när de kommer till nya biblioteket, men de tycker att det ligger långt bort. Som bibliotekarie Christer Axell påpekar, många besök äger rum mellan två lektioner, och då känns det lite långt hit. På pluskontot ligger definitivt att den stora läsesalen kommer att ha öppet även efter ordinarie stängningstid – dagens punkt behöver inte sättas förrän nattvakten säger ifrån.

Även om processen fram till ett färdigt beslut om ett nytt bibliotek tog runt fyra år, har själva flytten gått över förväntan. Biblioteket har bara hållit stängt i ett par veckor, i stället för flera månader som ofta är fallet när

Britt Roslund och Elisabeth Hansson i lämplig skyddsutrustning.

Foto: Christer Axell

något dylikt flyttar. Flyttkillarna satte hyllor på sina flyttvagnar och flyttade varenda bok, utan knot, enligt exakta anvisningar.

– Så smart och välplanerat. Och de hade aldrig flyttat ett bibliotek tidigare, säger Elisabeth Hansson och Britt Roslund som tycker att killarna, eller mer exakt Möbelkillarna (som företaget heter), var trevliga, duktiga, hjälpsamma, suveräna, fantastiska och underbara.

Två-tre dagar tog själva flyttandet, lite beroende på hur man räknar i och med att hissen från magasinet i källaren gick sönder två gånger. Tusen hyllplan noter och böcker har bytt hemvist. Hur många noter och böcker det blir är oklart, men det står 10 000 LP-skivor uppradade i nya hyllor. Och då är de i magasinet oräknade.

Elisabeth Hansson påpekar att det ändå finns gott om tomma hyllor.

– Tillväxtpöjligheterna är enorma.

Hyllor och hyllplan har Per Lundin från Serviceenheten ägnat ett gigantiskt arbete i månader att sätt upp. Nu hoppas biblioteksfolket på att de i framtiden även ska kunna erbjuda ett medierum, som ingick i ursprungsplanen, och kanske möjligheten att köpa en kopp kaffe precis utanför biblioteket.

KRISTINA RÖRSTRÖM

Foto: Britt Roslund

Varje tisdag kl 16.00 under hela läsåret gör personalen en 20–30 minuter lång guidad visning av det nya biblioteket.

En tid full av förväntan!

Det är onsdag den 27 augusti och projektveckan med alla nya studerande i årskurs 1 är i full gång i olika lokaler på Musikhögskolan. Jag tar en runda till bibliotekets nya lokaler i T-byggnaden för att pejla läget. Stora och luftiga lokaler möter mig med jättefina arbetsrum för personalen. Utsikten är det heller inget fel på med några stora lummiga träd utanför de väl tilltagna fönstren, vilket ger skön skugga under den varma årstiden.

Jag har bestämt möte med bibliotekschefen **Britt Roslund** och bibliotekarierna **Christer Axell** och **Elisabeth Hansson** för ett samtal om de nya lokalerna och om den minst sagt uppgraderade servicen till låntagarna, som man nu kan ge. Vi slår oss ner i en av grupsittplatserna, som nu ryms inom domänerna. Alla ser påtagligt nöjda ut, men samtidigt lite matta efter allt hårt arbete i samband med flytten.

Det lugnt och stilla i de nya lokalerna i T-byggnaden, men på måndag den 1 september slår man upp portarna för sina låntagare. Lugnet före stormen nu med andra ord.

– Då hoppas vi det kommer

mycket folk, säger Britt Roslund. Det roligast är att vi kan erbjuda så många grupsittplatser och enskilda läsplatser. Att få ha verksamheten i ett plan är verkligen arbetsbesparande – ingen balkong och ingen källare att behöva springa upp och ner i för att hämta saker. Ett riktigt lyft om man så får säga – men fortfarande i ett plan!

– Vi har utökat till 8 datorer för litteratursökning och i läsesalen har vi trådlös kommunikation, dit man tar med sig sin egen dator för att jobba med. Så småningom kommer vi att ha laptops till utlåning i disken, infogar Elisabeth!

Enda orosmolnet just nu är lyssningsrummet, som ligger vägg i vägg med biblioteket. Sedan Leif Törnquist gick bort i höstas och arkitekten startade eget företag och lämnade projektet har ingen haft tid att tag i den frågan på riktigt allvar. Förhoppningsvis får frågan sin lösning under detta läsåret.

Tongångarna är optimistiska och Christer funderar på om man inte borde införskaffa en apparat för automatisk in- och utlåning för att effektivt kunna ta hand om de ca 30 000 lån som görs

Vad vore ett bibliotek utan sina maskotar...

varje år. En mindre variant av stadsbibliotekets utrustning kanske – ska man bli ett riktigt modernt IT-bibliotek så ska man!

Biblioteksmaskotarna står redan prydligt uppställda på lånedisken och väntar på de första låntagarna i nästa vecka. De mera officiella invigningshögtidligheterna kommer någon gång senare i höst. Det ser vi fram emot!

OVE TORSTENSSON – text

LEIF JOHANSSON – foto

Att bo på andra sidan Öresund: Anders Danman pendlar åt motsatt håll

Text Ove Torstensson

Foto Leif Johansson

När man i media läser om den allt populärare arbetspendlingen mellan Skåne-regionen och Köpenhamn handlar det nästan uteslutande om pendling från Sverige till Danmark. Främst handlar det om svenskar som bor i Skåne och jobbar i den danska huvudstaden. Lönerna är högre i Köpenhamn och bostäderna är bättre och framför allt billigare i Sverige. Klokt och logiskt, inte sant. Men just därför blir man nyfiken på, logiken till trots, om ingen pendlar åt andra hållet. Det ekonomiska incitamentet skulle saknas för pendlare, men kanske finns andra fördelar som inte framkommit i debatten. INFO gjorde en inte helt vetenskaplig research och fann en svensk, som faktiskt pendlar åt andra hållet: svenske cembalisten

och läraren vid Musikhögskolan i Malmö, Anders Danman. Visserligen är hans danska utmärkt, men hans modersmål är trots allt svenska, född och uppvuxen i Helsingborg, som han är.

Och vips – INFO hade fått sitt första utlandsupdrag!

Det är en skönt sommar-avslappnad Anders, som möter oss på den anrika innergården till huset på Fredericiagade 94 i centrala Köpenhamn, där många av husen i kvarteret härstammar från slutet av 1600-talet. Värdet som från början såg ut att bli allt annat än vackert har tursamt nog tänkt om under dagen och så här lagom till eftermiddagen har det klarnat upp och solen tittar fram då och då och inger

hopp om en fortsatt sommar.

Väl uppe i lägenheten visar Anders oss en bok som handlar om den husrenovering av kvarteret, som gjordes under 1980-talet. Husen befann sig verkligen i miserabelt skick. Ett under att de kunna bli så fina.

Vi slår oss ner i köket, som har en takhöjd som nätt och jämt rymmer en en-och-åttiofem-lång smälänning. Uppenbarligen har den danska medellängden liksom den svenska stigit de senaste trehundra åren.

Anders fixar nybryggt kaffe modell lyx och plockar fram färska danska wienbröd som tilltugg. Samtalet kommer snabbt in på musikerskapet i allmänhet och cembalistens förutsättningar i synnerhet.

Gärdfarihandlare i cembalospel

– Som organist och cembalist gäller det att skaffa sig ett stort nätverk av organister i andra städer och länder, så att man får komma ut och spela i världen. Allt är inte glassiga festivaler med fyrstjärnigt hotell. Därför bor vi ofta hos varandra, vilket gör turnéerna till gynnsamma arrangemang ur ett ekonomiskt perspektiv. Detta system är mycket vanligt bland organister världen över, inleder Anders eftermiddag-

gens samtal.

– Som cembalist har man sällan någon fast tjänst och man får vara sin egen impresario.

För att få en stadigare inkomst tog Anders därför en orgelexamen i Danmark 1998 och sedan år 2000 jobbar han halvtid som organist i Roskilde stift – i 1100-talskyrkorna Kirke Saaby och kirke Kisserup. Han trivs utmärkt med det jobbet, inte minst på grund av sin dynamiske chef, prästen Poul-Joachim Stender.

– Poul är Danmarks progressivaste och fyndigaste präst, ständigt i ramp-ljuset i envis kamp mot det förslöande konsumtionssamhället. Det är fantastiskt spännande att få jobba med honom, säger Anders Danman entusiastiskt. Just nu skriver Poul-Joachim boken "Kyrkan og sex", vilken kommer att innebära sprängstoff av gigantiska mått inom den danska statskyrkan, när det kommer ut inom kort.

– Poul-Joachim älskar dessutom att laga mat, ett intresse som vi för övrigt har gemensamt och vi brukar utbyta smarta köksredskap vid födelsedagar.

Beatles-låtar som KU-projekt

Under 2006 fick du ett spännande KU-arbete beviljat av Musikhögskolan. Kan du berätta lite om det?

– Det egentliga syftet med att stöpta om Beatles-låtar för cembalo i fransk barockstil, var att roa mig själv och min närmaste vänkrets enbart. Jag ställde mig frågan hur en François Couperin

eller en Jean-Philippe Rameau skulle ha reagerat om de fått höra The Beatles på 1720-talet. Hur hade de behandlat materialet? Att det hade intresserat dem är jag helt övertygad om. När förfrågningarna började strömma in om att få köpa en CD med dessa arrangemang föddes tanken på att försöka få musiken utgiven. Musikhögskolan nappade på idén och beviljade 25 000 kr till ett KU-arbete. Skivbolaget dB Productions i Malmö tänkte på idén, men fick tyvärr avslag på sin ansökan. Tydligt hade Paul McCartney lagt locket på när det gäller utgivning av arrangemang av Beatleslåtar i Västeuropa.

– Jag fick då tipset av gitarrprofessor Göran Söllscher att söka efter en förläggare i Japan istället för Europa. Förläggarna i Västeuropa har mycket hårdare regler att hålla sig till än vad de har i Asien. Nu blir marknaden Asien istället.

– Det blir 29 låtar totalt uppdelade i två sviter – en i G-dur och en i D-dur, där varje svit tar omkring 25 minuter.

En månad senare får jag besked på mejlen från en glad Anders, som kan

sen” Köpenhamn istället. Jag trivs fantastiskt väl här i 1600-talshuset. Här finns atmosfär och historiskt vingsus. Det här är min oas, min tillflyktsort i ett ofta hektiskt liv.

– Ekonomiskt är det verkligen ingen höjdare att pendla ”åt andra hållet” som jag gör, men älskar man det man håller på med är det svårt att sluta även om lönsamheten kunde varit bättre. Jag försöker gilla läget och passar ibland på att handla i Malmö, när jag ändå är på Musikhögskolan och jobbar. På så sätt kan jag dryga ut min svenska lön lite jämfört med om jag köpt upp lönen i Köpenhamn.

– Jag gör tre deklarationer, fortsätter Anders med ett snett leende – ett för mitt svenska bolag, ett för mitt jobb på Musikhögskolan och ett för mitt jobb som organist i Köpenhamn.

Puh, tre deklarationer! Jag som brukar vändas över att behöva åstadkomma en enda. Jag ser i Anders minspel att jag kommit till vägs ände när det gäller frågorna om de ekonomiska konsekvenserna av att bo och leva i gränslandet mellan Sverige och Danmark.

Två stora passioner

Förutom musikerskapet är Anders en globetrotter och hängiven kock (och stor gourmet får man förmoda) av stora mått. Dessa stora passioner i livet delar han gärna och ofta med sin sambo Yuzuru Hiranaka, organist på elitplan och baserad i en av Köpenhamns huvudkyrkor, Sct. Johanneskyrkan.

– Jag menar bestämt att komposition och matlagning är i stort sett samma sak, säger Anders plötsligt gravallvarligt. Matlagningen är bara ett mera fysiskt sätt att jobba.

Förutombritr-

tisk humor har han också ett stort historiskt och kulturhistoriskt intresse och är till våren utsedd till jurymedlem vid den internationella Sweelincktävlingen i Oude Kerk, Amsterdam. Dessutom gillar han att skriva. Det blir såväl artiklar som essäer och lyrik.

– När det gäller resandet fruktar jag mest för dyrare resor i framtiden i samma takt som flygbränslet fortsätter att stiga! Inget roligt scenario.

Attitydförändring krävs

Du har aldrig funderat på att doktorera?

– Vi får se, kanske. Men finns det något idag som inte är studerat in i minsta detalj? Det som avhåller mig just nu är en irritation över att utövande musiker har så låg status inom universitetsvärlden. Det vill jag ändra på! Du kan vara hur fantastisk som helst, men det räknas liksom inte förändring du har spottat ur dig någon medioker doktorsavhandling, som det går tretton på dussinet. Här krävs verkligen en attitydförändring.

Hel cembalofamilj

– Yuzuru och jag har tillsammans fyra cembali och ett klavikord: 2-manualiga flamländska, tyska och franska cembali samt en 1-manualig portugisisk. Visst kan man spela Scarlatti på den franska och Forqueray på den tyska cembalon, men man känner att musiken inte är hemma! Som cembalist behöver man flera olika typer. Huscembalon, som byggdes 1990 av den holländske cembalobyggaren Willem Kroesbergen, är byggd enligt historiska principer med flamländsk förebild.

– Jag spelar hellre på ett mindre bra instrument än på ett fantastiskt instrument i helt fel stil. För mig handlar det om att utforska historiska miljöer.

Anders stämmer alltid de cembali han spelar på. Allt efter sammanhanget väljer han mellan ett tiotal olika tempereringar, varav ett par egna.

– Durtersen har en fantastisk sötma i den här tempereringen, förklarar An-

ders instrumentets och stämningens företräden, samtidigt som han visar några musikaliska smakprov ur sin utantillrepertoar. Han är verkligen mycket för att komponera, Anders.

I sitt vardagsrum står också ett annat historiskt instrument – ett klavikord. Målet i detta synnerligen vackra instrument står den tänkvärda latinska texten: *AMOR VINCIT OMNIA*, vilket betyder *Kärleken övervinner allt*. Man behöver egentligen inte spela på det. Instrumentet är ett konstverk i sig.

Framstående cembalist

Den som känner Anders vet att han är en oerhört passionerad musiker. Under tecknad hade förmånen att lära känna honom lite närmare under de fem barockfestivalerna som Musikhögskolan i Malmö arrangerade på 80- och 90-talet, då Anders spelade många roller som hängiven cembalist, tävlingsdeltagare (vann t ex tävlingen 1989 med gruppen Il Concertino) och stundtals även som cembalostämmare. Passionen till musiken minns man främst från den tiden. Den sitter i högsta grad i än idag.

På Musikhögskolan har han bl a kammarmusik och instudering med blockflöjtister tillsammans med läraren

i blockflöjt Cecilia Kjellén. Studenterna får komma ut och spela mycket, där Anders ofta fixar speltillfällen genom sitt stora nätverk bland kyrkomusiker i regionen.

Subtila klanger

För dagen med omplåstrat pekfinger tycker han sig inte kunna göra sig själv riktig rättvisa, när vi ber om ett musikaliskt smakprov. Men både fotograf Leif och jag själv tycker det klingar fantastiskt fint ändå. Och falskt blir det i alla fall knappst på en cembalo – inte ens med ett beplåstrat finger.

Leif och jag lutar oss tillbaka i vardagsrummet en trappa upp, där takhöjden ligger på ca tre meter. Detta vittnar om att här producerats något i dåtida industriell skala – jodå, brännvin!

Herr Kroesbergen har inte jobbat förgäves och det gamla brännvinsbränneriet fungerar utmärkt som akustisk förstärkare, då det återigen fylls med vederkvickande livselexir – låt vara i en mer subtil version, där det bara att luta sig tillbaka och njuta.

* * *

Läs mer om Anders och hans musik på www.danman.dk

Pianistens frihet och kompositörens text

Text: Hans Pålsson

I.

Frihet är eftertraktat av konstnärer, liksom enkelhet. Och friheten är värd att eftertrakta om den lever inom begränsande, ibland strikta ramar.

Den klassiska musikvärlden innehåller, enkelt uttryckt, två typer av musiker: planerare och spontanister. Det vill säga, å ena sidan, de som föredrar minutiös planering av varje framförande, och, å den andra, de som tillåter att spontana nycker påverkar spelet.

Pianister som Vladimir Horowitz och Glenn Gould spelade gärna utan att ha planlagt allting i sina framföranden på förhand. Om man lyssnar på Horowitz konsertinspelningar från en viss period hör man att han utförde samma musik på en mängd olika sätt. Ingen konsert var en exakt kopia av någon annan. Och Gould kunde kliva in i skivstudion trots att han ännu inte fattat vissa grundläggande beslut om musiken. Det hände att han frågade sin producent: %0I vilket tempo tycker du att jag skall spela? Jag har inte riktigt bestämt mig.%0 Det kunde vara extremt långsamt eller extremt snabbt.

Mina egna rötter finns i den motsatta skolan hos lärare som Hans Leygraf och Robert Riefeling. Pianisten bestämmer sig här till hundra procent för hur musiken skall gestaltas, och håller sig sedan till det. Varje detalj i en frasering tillrättaläggs för att nå det riktiga känslomässiga uttrycket. Sådana detaljer måste naturligtvis ha sitt ursprung i pianistens egen upplevelse, inte bara i hans eller hennes intellekt, men målet är att lyckas återge musiken på ett lika fulländat sätt varje gång den spelas. Detta är det perfektionistiska tänkande som utmärker pianister som Walter Gieseking

och Arturo Benedetti Michelangeli.

Idag står jag, efter många års verksamhet som pianist, någonstans mitt emellan de här attityderna. När jag övar en passage väger jag hela tiden olika lösningar mot varandra, olika sätt att göra den på, med olika betoningar och rubaton. Vissa förkastas naturligtvis, men när jag spelar stycket vill jag ändå ha flera alternativ att välja mellan, så att allt i framförandet inte är fastlåst från början. Det är mitt sätt att frigöra mig från den litet rigida, akademiska skolning jag har fått. Numera är mina konserter mindre genomplanerade än de var förr, och jag väljer i högre utsträckning i stunden på scenen den version jag vill lyfta fram.

Tidigare gick mitt arbete däremot alltid ut på att i förväg bestämma mig för att spela på ett visst sätt, och sedan till punkt och pricka genomföra planen. Jag har velat avlägsna mig från detta. Det är litet tröttsamt att *bara* vara akademisk. Även om det fortfarande är så att vissa stycken, eller vissa ställen i ett stycke, kan ha en ideal form som jag alltid vill realisera, så försöker jag ändå vara öppen för nya idéer som kan dyka upp i konsertögonblicket. Jag kan till exempel, om jag får för mig det, plötsligt lyfta fram en vänsterhandsstämma på ett sätt jag aldrig har gjort tidigare, bara i lusten att inte vara tråkig. Det är

Pianoprofessor Hans Pålsson

inte i första hand för publikens skull. De kan ju aldrig veta om jag har kartlagt någonting i förväg eller inte. Det är mer för min egen del, för att återvinna lite entusiasm och spelglädje i ett gammalt och väl inkört program.

Men ett framförande av musik kräver, mer eller mindre, att man fastlägger saker i förväg. I en Mozartsonat finns det vissa detaljer jag absolut inte vill missa - en liten artikulation kanske, som är nödvändig för musikens karaktär, eller en klanglig nyans. Där är jag perfektionist. Spelar jag däremot ett stycke av Chopin där samma figur återkommer gång på gång, så är den enda förutbestämda idé jag har att jag skall undvika att upprepa samma frasering hela tiden. Det låter nämligen dött. Uttrycket kan

I.

Frihet är eftertraktat av konstnärer, liksom enkelhet. Och friheten är värd att eftertrakta om den lever inom begränsande, ibland strikta ramar.

Den klassiska musikvärlden innehåller, enkelt uttryckt, två typer av musiker: planerare och spontanister. Det vill säga, å ena sidan, de som föredrar minutiös planering av varje framförande, och, å den andra, de som tillåter att spontana nycker påverkar spelet.

Pianister som Vladimir Horowitz och Glenn Gould spelade gärna utan att ha planlagt allting i sina framföranden på förhand. Om man lyssnar på Horowitz konsertinspelningar från en viss period hör man att han utförde samma musik på en mängd olika sätt. Ingen konsert var en exakt kopia av någon annan. Och Gould kunde kliva in i i skivstudion trots att han ännu inte fattat vissa grundläggande beslut om musiken. Det hände att han frågade sin producent: %I vilket tempo tycker du att jag skall spela? Jag har inte riktigt bestämt mig.% Det kunde vara extremt långsamt eller extremt snabbt.

Mina egna rötter finns i den motsatta skolan hos lärare som Hans Leygraf och Robert Riefling. Pianisten bestämmer sig här till hundra procent för hur musiken skall gestaltas, och håller sig sedan till det. Varje detalj i en fraserings tillrättläggs för att nå det riktiga känslomässiga uttrycket. Sådana detaljer måste naturligtvis ha sitt ursprung i pianistens egen upplevelse, inte bara i hans eller hennes intellekt, men målet är att lyckas återge musiken på ett lika fulländat sätt varje gång den spelas. Detta är det perfektionistiska tänkande som utmärker pianister som Walter Gieseking och Arturo Benedetti Michelangeli.

Idag står jag, efter många års verksamhet som pianist, någonsans mitt emellan de här attityderna. När jag övar en passage väger jag hela tiden olika lösningar mot varandra, olika sätt att göra den på, med olika betoningar och rubaton. Vissa förkastas naturligtvis, men när jag spelar stycket vill jag ändå ha flera alternativ att välja mellan, så att allt i framförandet inte är fastlåst från

början. Det är mitt sätt att frigöra mig från den litet rigida, akademiska skolning jag har fått. Numera är mina konserter mindre genomplanerade än de var förr, och jag väljer i högre utsträckning i stunden på scenen den version jag vill lyfta fram.

Tidigare gick mitt arbete däremot alltid ut på att i förväg bestämma mig för att spela på ett visst sätt, och sedan till punkt och pricka genomföra planen. Jag har velat avlägsna mig från detta. Det är litet tröttsamt att *bara* vara akademisk. Även om det fortfarande är så att vissa stycken, eller vissa ställen i ett stycke, kan ha en ideal form som jag alltid vill realisera, så försöker jag ändå vara öppen för nya idéer som kan dyka upp i konsertögonblicket. Jag kan till exempel, om jag får för mig det, plötsligt lyfta fram en vänsterhandsstämma på ett sätt jag aldrig har gjort tidigare, bara i lusten att inte vara tråkig. Det är inte i första hand för publikens skull. De kan ju aldrig veta om jag har kartlagt någonting i förväg eller inte. Det är mer för min egen del, för att återvinna lite entusiasm och spelglädje i ett gammalt och väl inkört program.

Men ett framförande av musik kräver, mer eller mindre, att man fastlägger saker i förväg. I en Mozartsonat finns det vissa detaljer jag absolut inte vill missa - en liten artikulation kanske, som är nödvändig för musikens karaktär, eller en klanglig nyans. Där är jag perfektionist. Spelar jag däremot ett stycke av Chopin där samma figur återkommer gång på gång, så är den enda förutbestämda idé jag har att jag skall undvika att upprepa samma fraserings hela tiden. Det låter nämligen dött. Uttrycket kan varieras på tusentals sätt, och exakt hur jag gör - det lämnar jag öppet.

II.

En klassisk musiker hanterar skrivna noter som ofta är ett eller ett par hundra år gamla. Det finns olika sätt att närma sig sådana nottexter, och en pianoprofessor tycks inte alltid leva som han lär när han själv konserterar, påpekade en intervjuare för mig en gång. Det kan det

möjligen ligga någonting i. Men olika roller kan kräva olika saker av en och samma människa.

Min erfarenhet av uruppföranden av nyskriven musik har lärt mig att tonsättare verkligen är intresserade av att en seriöst syftande interpret lägger in någonting av sig själv i texten ^ någonting som inte finns noterat i partituret, och som kanske inte kan noteras. Det är då det blir spännande. Det är då det blir gripande. Jag har ofta sett att tonsättare blivit gripna av tolkningen av deras eget verk. Även Beethoven visste, liksom alla skådespelsförfattare vet, att meningen med deras text är att den skall brytas i en annan människas hjärna.

En musiker är alltså beroende av att kunna använda sin fantasi, och en tolkning kan ha ett visst kreativt spelrum i förhållande till det skrivna, framförallt i förhållande till de luckor som finns där. Som pianolärare är det dock ständigt min uppgift att peka på det som står i texten, därför att förmågan att läsa är också oundgänglig för en blivande interpret. Att kunna läsa innantill är en svår och ädel konst. Ibland kan det vara min uppgift att tala om vad det skrivna innebär på en väldigt konkret nivå, för viss information kan ha flera möjliga betydelser. Alla bågar ser likadana ut i tryckta noter, men ändå har inte alla samma mening. Hos Mozart kan det finnas fraseringsbågar, legatobågar, artikulationsbågar och stråkbågar. Man måste naturligtvis ha kunskap om sådana saker för att kunna förstå noterna. Samtidigt är läsandet i sig inte det viktiga. Som musiker måste man träna sig i att dra slutsatser från texten. Man måste likt en detektiv observera de spår som finns där, och sedan med hjälp av sin fantasi försöka föreställa sig vad tonsättaren kan ha känt och tänkt. Man får inte nöja sig med att bara återge texten, med att bara läsa replikerna i skådespelet, utan måste också försöka att känslomässigt förstå vad de innebär. Men det *kräver* verkligen att man kan läsa innantill. Läser man fel, så går man fel väg.

Jag tycker nämligen att det finns gränser för hur fritt jag får hantera en Beethovensonat. Mitt spel får inte avvika hur mycket som helst från noterna.

Under 1800-talet var man inte alltid så noga med att följa nottexten. Man kunde till exempel stryka delar i ett stycke man spelade, eller ändra instrumentationen som man tyckte att det passade. Inför den typen av frihet känner jag mig tämligen ambivalent. Min ambivalens beror på att det krävs väldigt mycket av den som skall göra tillägg eller andra ingrepp i en mästerlig komposition. Jag känner en oro inför att ändra något hos Beethoven. Jag känner mig inte så stor att jag vågar sätta mig över hans instruktioner.

Här är det intressant att se hur man idag i teatersammanhang verkligen handskas fritt med texterna. Man kan förflytta handlingen i en Shakespearepjäs till Brooklyn och förändra både språk och rollbesättning. Personligen är jag trött på alla huvudlösa experiment med gamla texter. Man misstror deras verkan. Jag kan i och för sig medge att en gammal teaterpjäs, som har till exempel vrede, kärlek eller hämnd som ämne, inte är bunden till rum och tid. Ämnet är likvärdigt om handlingen förflyttas till vårt århundrade. Men musiken är en detaljernas konst, den enskilda tonen, klangen och rytmen gör verket unikt, även om kompositionen i grunden också är ett helgjutet psykologiskt drama.

Jag läste en gång i tidningen om en flicka som skulle sjunga Schubert med en popgrupp. Melodierna skulle vara intakta, men kompet harmoniseras om så att det passar vår tid genom att bli lite jazzigare och popigare. Liknande saker håller man gärna på med inom teatern, och inför det känner jag en betydande skepsis. Det är ett övermod, och dessutom en misstro mot de stora mästarnas förmåga att uttrycka sig. De som gör sådana bearbetningar tror inte att gamla konstverk kan verka över tidsgränserna mellan århundraden, men det tror jag att de kan. Är man inte nöjd med vad en stor tonsättare noterat är det kanske bättre att komponera själv...

Om man skall förändra någonting måste det ske genomtänkt, och vara synnerligen välmotiverat. Tänk på Francis Bacon. Han har verkligen lyckats med sina transformationer av gamla mål-

ningar till moderna i sitt arbete med motiv från van Gogh, och det berömda påveporträttet av Velázquez. Det fungerar! Det är som om man idag skriver ett musikaliskt variationsverk över ett tema av Beethoven.

Från äldre tider finns musik noterad som ett enkelt skelett. Bara några ackord över vilka interpreten skall improvisera, det vill säga utsmycka satsen på ett smakfullt sätt. Det kan hos Händel vara ett avskalat, enkelt tema för två stämmor, och det kan vara underbart att höra dessa barnsliga linjer spelade rent, men det ingick i tonsättarens beräkning att utövaren skulle fylla i ackord och melodiska passager mellan de givna tonerna. I en sådan styrd improvisation har jag ibland till och med lyft in moment av vår egen tids musik. Jag har här så att säga fått tillstånd av tonsättaren att använda min fria fantasi. Men sådana utsmyckningar måste naturligtvis göras först när man är väl förtrogen med verket, och utifrån sina egna erfarenheter tycker sig förstå meningen både hos helheten och i varje detalj.

Eftersom musiken föds ur mötet mellan upphovsman, uttolkare och lyssnare är det stimulerande för interpreten att sätta sitt fingeravtryck, om än diskret, på framförandet. Speciellt vid inspelningar av välkänd musik finns det mindre anledning att upprepa redan gjorda tolkningar. Då kan det kännas lämpligt att istället försöka ge ett personligt bidrag till inspelningshistorien.

Och jag är trots allt ganska nöjd med vissa friheter med nottexter som jag har tagit mig på senare år. I en inspelning

av en C-dursonat av Mozart finns exempelvis ett litet tillägg som jag har hittat på, och det finns musiker som har uppmärksammat det och frågat om de får använda det. Det visar att det inte är helt osmakligt i alla fall.

När är då interpretens avvikelser på sin plats, och när är de inte? Hur fri kan en tolkning vara? På de frågorna finns inga enkla svar.

Den kreativa friheten har en viktig roll i varje musikers verksamhet. Ändå är det otvivelaktigt så att om en elev, låt oss säga en mindre begåvad elev, sitter och ändrar klåfingrigt i Brahms noter så känner jag mig omedelbart starkt tveksam till det. Jag känner ett moraliskt ansvar att som en polis bevaka de stora mästarnas texter, och lära studenterna att vara noggranna och stränga och följa de anvisningar som står där. För jag menar att med tiden, med mognad och erfarenhet, om tio, tjugo, trettio, fyrtio år, så kommer kanske friheten, men jag vill inte lära ut den. Läs och följ anvisningarna, fundera och låt friheten komma efter hand! Den som läser fel, läser fel ton och fel rytm är inte fri utan är fångad av sin egen otillräcklighet.

Texten bygger på delar av den intervju med Hans Pålsson som publicerades i Artes nr 2/1999. Den är redigerad och sammanställd av Martin Edin, och kompletterad med nya reflektioner av Pålsson.

Den är publicerad i skriften Universitetets frihet – tio tankar och en dikt, utgiven av Kulturforum, Lunds universitet 2008.

STORGEMESAM LEKTION för alla violinister

Fredag 17 oktober kl 10.00–13.00 (Lilla salen) samt

Fredag 28 november kl 10.00–14.00 (Rosenbergsalen)

Alla tar med instrument och deltar aktivt. Tema: stråkarter/kreativ stråkteknik. En representant från var och en av skolans violinlärare spelar på masterclass – 30 min./person.

Alla hälsas hjärtligt välkomna!

TERJE MOE HANSEN

NORDISKA PIANOTÄVNINGEN

vid Musikhögskolan

26–31 oktober 2008
Rosenbergsalen

Bakgrundshistorien till den Nordiska Pianotävlingen är ju smått fantastisk. Det är nu några år sedan som Musikhögskolan i Malmö köpte in en Blüthnerflygel som nu står i Caroli kyrka.

Det är ju så att en ny flygel skall ha en teknisk efterkontroll och det var i samband med detta som inte bara en tekniker från Blüthners pianofabrik i Leipzig utan också herr Blüthner själv kom till Musikhögskolan i Malmö för att följa upp flygelns prestanda.

Under dessa dagar kom herr Blüthner att ställa frågan till pianonämnden om vi inte kunde tänka oss att organisera en pianotävling, för då kunde Pianofabriken ställa en flygel till förfogande som första pris. Märk väl: priset för en sådan flygel ligger runt 350.000 sek.

Jag minns hur mina kollegors ögon riktades på mig och hur jag ögonblickligen upplevde att detta skulle vara något jag inte kunde undvika. Sagt och gjort, man kan inte göra mer än sitt bästa eller hur.

Första tävlingen gick av stapeln i oktober 2002 och sedan har det blivit 2004 och 2006 också. Pianotävlingen pågår i 3 ron-

der, där deltagarna skall presentera olika program. Varje rond har en noggrann beskrivning av vad man skall presentera.

Det är ett nöje att få lov att lyssna till alla de bra pianister som presenterar sig. De tre första Pianotävlingarna har riktat sig till studeranden vid de olika Musikhögskolorna i Norden. Nytt för i år är att tävlingen också har öppnats för pianister från Estland, Letland och Litauen samt för studeranden från musikhögskolorna i Gdansk i Polen och Rostock i Tyskland.

Naturligtvis finns det fler priser och i år har vi dessutom ett specialpris för bästa framförandet av ett verk av Olivier Messiaen, som ju firar 100-årsjubileum.

En pianotävling organiserar inte sig själv, den behöver stöd och insatser. Från början har Sparbanksstiftelsen Skåne varit det stora stödet, för vilket vi på Musikhögskolan och alla deltagare genom åren är väldigt tacksamma. Så har också Musik i Syd gjort sina insatser.

Man kan fråga sig, varför man deltar i en tävling. Faktiskt ger det ett enormt bra fokus på ens eget arbete inför framtiden. Preparera programmet, framföra programmet så ofta som möjligt som förberedelse till tävlingen, att evaluera kunskaperna, att få en extra möjlighet att bli sedd och hörd, att vinna ett pris.

Viktigt är också att få en sådan atmosfär omkring en tävling, som bidrar till respekt för varandras konstnärliga insatser. En av de finaste komplimanger Pianotävlingen har fått är, att deltagarna vill komma tillbaka för att delta igen.

Många deltagare får möjlighet att ha privata samtal med jurymedlemmarna. För de deltagare som vill finns också en coach tillgänglig under tävlingens gång för att evaluera upplevelser och erfarenheter. Coachen står fullständigt fri från juryn och står helt självständigt till förfogande.

Lite smått lyxigt, kanske, men med det stora arbete alla deltagare har gjort för att förbereda sig inför en sådan tävling, kan man inte skämma bort dem tillräckligt.

Tävlingen har faktiskt också ett pedagogiskt och konstnärligt värde, i det att vi får möjlighet att under ett antal dagar höra många olika program och många olika konstnärliga

Första segraren i Nordiska pianotävlingen 2002 – Martin Sturfält tar emot flygelnyckeln av Herr Blüthner själv.

Foto: Ove Torstenson

En lycklig Martin Sturfält med sin nya svartglänsande Blüthnerflygel.

personligheter.

Föreläsningar och konserter skall det också bli i år. Dels blir det den stora Öppningskonserterna söndag den 26:e oktober kl. 15.00 i Rosenbergsalen, där samtliga jurymedlemmar spelar. Och på onsdag den 29:e oktober ger prof. Vera Nosina från Moskva en pianoafton.

Naturligtvis kommer vi att uppdatera Pianotävlingens informationssidor allt eftersom tävlingen kommer att ta mera fast form under de närmaste veckorna, se www.mhm.lu.se

Information om jurymedlemmar kan man också hitta under Pianotävlingens informationssidor.

Eftersom pianotävlingen nu har visat sig vara en efterfrågad del i musiklivet och, enligt de tidigare deltagares utsagor, en viktig del i deras utveckling och begynnande arbetsliv, kunde jag föreställa mig att också de yngre pianisterna kunde tänka sig att delta i någon form av tävling.

Det blev Kulturskolan i Malmö som i år hakar på med en pianofestival för barn och ungdom från 6 till 20 år under dagarna 24–27 oktober.

Gissa om det har blivit många anmälningar!! Information om denna tävling kan ni hitta under www.malmo.se/kulturskolan

En annan del som är ny för i år i den Nordiska Pianotävlingen är två ronder som ägnas åt en pianokonsert med ett framförande med Malmö SymfoniOrkester som pris.

Alla ronder, föreläsningar och konserter är naturligtvis offentliga. Vi välkomnar all publik som vill få en spännande musikalisk upplevelse.

Tidigare pristagare:

2002

Första Pris **Martin Sturfält**, Sverige

Andra Pris Delat mellan *Aissa Bah*, Finland och *Kristian Ofstad Lindberg*, Norge

2004

Första Pris **Julia Mustonen**, Finland

Andra Pris *Oskar Ekberg*, Sverige

Tredje pris *Lina Fellberg Braathen*, Norge

Fjärde Pris *Jonas Olsson*, Sverige

2006

Första Pris **Emil Gryesten Jensen**, Danmark

Andra Pris *Henrik Måwe*, Sverige

Tredje Pris *Inese Klotina*, Sverige

Fjärde Pris *Asuka Nakamura*, Sverige

Läs om den Nordiska Pianotävlingen på musikhögskolans hemsida och om Kulturskolans Pianofestival på Kulturskolans hemsida. Kom och lyssna på ivriga, entusiastiska ungdomar, deras program och intressanta workshops. Kom och lyssna på fantastiska musikupplevelser. Bidra till den goda stämningen genom att ge uppmuntran och respekt för deltagarnas insatser.

MARIANNE JACOBS

Vi finns i rum X-101

Mail: stud@mhm.lu.se

Tel: 040-823 26

Hemsida: www.mhm-karen.se

NÄMNDER Vi studenter har stort inflytande på vad som beslutas kring skolan och våra utbildningar. Det finns en rad olika nämnder och styrelser där oftast två studentrepresentanter ingår. Representationen av oss studenter ger oss rösträtt rörande beslut och därav stort inflytande. Fakultet- och institutionsstyrelser, utbildnings-, anställning- och konsertnämnder är några för att inte nämna alla. Är du intresserad av att föra studenternas talan och få stor insikt och översikt kring din utbildning kontakta gärna oss.

RABATTER Nu är det klart! Studentrabatt för oss studenter på Musikhögskolan i Malmö ger oss rabatt på Friskis och Svettis, Malmö. Vi får upptill hela 30% rabatt på 2-aktivitets och all-aktivitets-kort 6 månader eller 12 månader. Kortet köps på Studentkåren. En dialog med Malmö Opera har inlett rörande eventuella rabatter hos dem – mer information kommer fortlöpande.

SMASK – Sveriges MusikAkademikers Sång Kåntest. Extra stort för 2009-års SMASK är att vi har rikstävlingen i Malmö och det kommer bli något utöver det vanliga. Redan nu är datum fastställda, så det är bara att boka in:

- **Skånefinal lördagen 4 april på Slagthuset**
- **Sverigefinal lördagen 2 maj på Malmö Opera**

SHOPEN Notblock, kollegieblock, pennor, suddigummi, pärmar, plastfickor, mappar, CDR-skivor m.m. finns till försäljning på Studentkåren rum X-101.

VADDÅ STUDENTINFLYTANDE?

”Ett gott studentinflytande är viktigt för skolan och studentkåren är en viktig länk mellan studenter och personal. I takt med att studentinflytandet fokuseras inom universitetet har det funnits behov av att utveckla former för både det informella och formella inflytandet vid Musikhögskolan i Malmö.”

Detta är ett stycke ur en projektansökan som studentkåren skickade in till universitetet med hopp om en projektanställning och möjlighet att förbättra studenternas tillvaro på skolan. En stark och väl fungerande kår är ett bra verktyg för studenter att förbättra både sin utbildning och sin studiesociala situation.

När jag satt i kårstyrelsen fick jag ofta frågan ”Vad gör ni på kåren egentligen?”. Det var alltid en frustrerande fråga att få eftersom vi lägger ner mycket tid och kraft på kårarbete men det märks inte utåt. Men tiden räcker inte till. För att kunna göra synliga förändringar och förbättringar behövs mer tid och det finns inte när man studerar på musikhögskolan. Därför känns det fantastiskt roligt att skolan har valt att satsa pengar i det här projektet som ger mig tid att göra vettigt kårarbete och vara en extra resurs för studenterna. En resurs för att tiden på Musikhögskolan ska bli så bra som möjligt för alla studenter.

Jag kommer, förutom att vara tillgänglig för studenter, göra intervjuer och hålla i diskussioner kring ämnet. Detta ska så småningom sammanställas i en rapport som kommer att ligga till grund för det fortsatta kårarbetet. Under hösten kommer jag att behöva personer till mina intervjuer och diskussioner. Jag kommer ha ett möte med alla studenter längre fram i höst men känner du att du redan nu vill göra din röst hörd så kom in till mig på kåren och prata.

STINA WENNBERG

STUDENTKÅREN 2008/2009

Lotta Liljered, ordförande, Ga2. Tel. 070-28 65 628,

Johan Kunze, vice ordförande, IE2

Petter Wickman, kassör, MU2. Tel. 070-56 29 537

Christian Tellin, sekreterare, IE2

Stina Wennberg, projektanställd

ÖPPETTIDER

- Kårexpeditionen har öppet varje dag kl 12:00–13:00
- Stina jobbar på kåren tisdag-torsdag och är där större delen av dagen. Då kan man också betala kåravgift, köpa diverse pennor och block, fråga om precis vad som helst eller bara hänga i våra soffor.

Skingra höstdiset – gå på konsert!

Höstdimma

9 november 2008 18.00 Kirsebergskyrkan

Tonsättaren Mats Edén porträtteras i ett konsertsamarbete med Kirsebergs församling.

Vi får bli höra violinkonsert nr 1 (solist: Anne Sophie Andersen) och en sopransaxofonkonsert (solist: Johnny Hedlund).

Ensemblen formas i ett samarbete mellan Malmö KammarOrkester och Contemporary Ensemble.

MUSIKEN FUNKAR

En konferens om musikens kraft och möjligheter!

Vi vänder oss i första hand till dig som arbetar med, vill sätta igång aktiviteter eller har intresse för musik i verksamheter för och med personer med funktionshinder.

Syftet med konferensen är att byta erfarenheter, få ny kunskap och inspiration samt att skapa nätverk.

Vår ambition är att samla så många som möjligt av de olika krafter som är verksamma inom kommunal, regional eller statlig förvaltning, föreningsliv, studieförbund, företag och enskilda aktörer inom musikområdet. Konferensen sätter naturligtvis inga hinder för någon, alla som har intresse för musik i stödjande och utvecklande syfte är välkomna.

Vårt mål är att på sikt också bygga en permanent mötesplats som kan erbjuda utbildningsdagar, stödja forskning och utveckling av pedagogiska metoder och verktyg samt fungera som ett stöd och en inspirationskälla.

Konferensen äger rum
Lördagen den 18 oktober
på Musikhögskolan i Malmö.

INFORMATION
om programmet och hur du anmäler dig:

www.gyssla.se

Du kan också ta kontakt med:

Maria Becker Gruvstedt Kulturcentrum Skåne

046-320895

Ann-Krestin Vernersson Musikhögskolan Malmö

040-325477

Lars Lindkvist Kulturföreningen Gyssla

040-127550

Som arrangör för konferensen Musikens Funkar står Musikhögskolan i Malmö i samarbete med:
Kulturföreningen Gyssla
Kulturcentrum Skåne
Gitte Pålsson Musik och Scenproduktion
och Malmö stad

LUNDS UNIVERSITET
Musikhögskolan i Malmö

Kulturcentrum Skåne

MUSIKHÖGSKOLANS STIPENDIATER

LÄSÅRET 2007/2008

Signe och Edvin Malmqvist

- 30.000 Linda Olsson oboe Ny
- 30.000 Therese Jung klarinett Ny
- 30.000 Marcus Mohlin oboe Ny
- 30.000 Leyla Peker flöjt Ny
- 30.000 Johanna Nilsson oboe Ny
- 30.000 Emelie Jöngren klarinett Ny
- 30.000 Lars Normann klarinett Ny
- 30.000 Antonio Badenas Tatay oboe Utl
- 30.000 Anrijs Ivanovskis fagott Utl
- 30.000 Ignas Mazvila fagott Utl
- 30.000 Francisco Miguel G.Rocha oboe Utl
- 30.000 Nina Rasmussen flöjt Utl
- 30.000 Rita Oliveira fagott Utl
- 30.000 Kristijonas Grigas fagott Utl

Sten K Johnson

- 18.500 Per Fastrup, mu 5 trumpet
- 18.500 Olle Elfström, mu 3 trombon

Sparbanksstiftelsens stipendier

- 25.000 Blagoj Lamnjov, mu 3 klarinett *
- 25.000 Martin Berggren IE 4 piano **

*** Motivering/Blagoj Lamnjov**

Stipendiet går till klarinettisten Blagoj Lamnjov, som med rötter i östeuropeisk folkmusik på ett sällsynt sätt vidareutvecklats och erövrat den västerländska konstmusikens skatter. Blagojs förmåga att fånga en publik kombinerad med en utsökt musikalitet och teknisk ekvilibristik gjorde honom i våras till vinnare av den prestigefyllda tävlingen för klarinetter arrangerad av the Barnett Foundation i Chicago, USA. Blagoj lämnar nu Musikhögskolan i Malmö där han studerat för Anders Åberg för vidare studier i USA.

**** Motivering/ Martin Berggren**

Martin Berggren har visat ett stort engagemang i lärarutbildningen och presterat utomordentligt goda studieresultat. Martin har en exceptionell bredd i sitt kunnande inom flera ämnesområden såsom teori, gehör, instrumental- och ensemblespel. Tillsammans med fördjupade och utvecklade pedagogiska färdigheter är studenten precis en sådan lärare som vi behöver till barn och ungdomar i svensk musikutbildning idag.